

410

KILLI - BERICHT

Mannetje van Mékambo, de type lokaliteit

Aphyosemion abacinum

Huber, 1976

Uitspraak :

Aa - fie - joo - see - mie - jon a - baa - sie - num

Betekenis van de wetenschappelijke naam :

Aphyosemion : Van het Grieks: *aphye* = kleine vis, en *semeion* = met vlag of vaantje; verwijzend naar de bij dit genus vaak verlengde vinstralen in de ongepaarde vinnen

abacinum : Van het Griekse *abakos* = mozaiek; verwijzend naar het onregelmatige kleurpatroon van zowel man als vrouw

Eerstbeschrijving:

Huber, Jean Henri (1976): Un nouveau killi du Gabon nord-oriental, *Aphyosemion abacinum* nov. spec. (Athériniforme, Cyprinodontidé, Rivuliné). *Revue française d'Aquariologie*, **3**(3): 79-82.

Type lokaliteit:

'A environ 30 km au nord de Mékambo (région de l'Ivindo, Gabon) sur la piste cyclable menant au Congo (piste d'Ego, Bouomo, Sembe)'. = Ongeveer 30 km ten noorden van Mékambo, in het uiterste noordoosten van Gabon, op een smalle befietsbare (!) weg naar de grens met de Republiek Congo.

Opmerkingen:

De weg vanaf Mékambo naar de Congolese grens was toentertijd in ieder geval niet met de auto te berijden, en daar heeft Jean Henri Huber dus maar een fiets geleend. Over toewijding gesproken.

Huber beschreef deze soort in 1976 in het genus *Aphyosemion*. Een jaar later, in 1977, beschreef hij samen met Lothar Seegers het subgenus *Diapteron*, met als type soort *Aphyosemion georgiae*, waartoe zij ook *Aphyosemion abacinum* rekenden.

Een tijdlang, vanaf de publicatie van Seegers (1980) is *Diapteron* als een zelfstandig genus gezien, maar voorlopig ziet de meerderheid *Diapteron* toch als een subgenus in *Aphyosemion*.

Synoniemen:

Diapteron abacinum; Seegers (1980)

Aphyosemion (Diapteron) abacinum; Huber & Seegers (1977), Huber (1980)

Systematiek:

Orde	:	Cyprinodontiformes	Berg, 1940
Onderorde	:	Aplocheiloidei	Bleeker, 1860
Familie	:	Nothobranchiidae	Radda & Pürzl, 1981
Onderfamilie	:	Nothobranchiinae	Radda & Pürzl, 1981
Tribus	:	Aphyosemiina	Huber, 2000
Genus	:	<i>Aphyosemion</i>	Myers, 1924
Subgenus	:	<i>Diapteron</i>	Huber & Seegers, 1977
Species	:	<i>abacinum</i>	Huber, 1976

Engelse naam:

Mékambo jewel killi

Grootte:

Het grootste type exemplaar mat 23.8 mm. De totale lengte zal maximaal 3.5 cm zijn. De vrouwtjes blijven daar slechts weinig bij achter.

Morfologische en meristische gegevens:

De relatief lange rugvin telt 9-11 vinstralen; de aarsvin 10-12 vinstralen. Het begin van de rugvin staat nagenoeg recht boven het begin van de aarsvin of er zelfs iets voor, D/A = 1-2/1. Vanaf de kieuwdeksel tot op de staart telt het lichaam 31-34 schubben .

Kopbeschubbing van het G-type.

Beschrijving:

Aphyosemion abacinum is een kleine en slanke soort met relatief grote, afgeronde vinnen. Rug- en aarsvin staan recht boven elkaar, vrij ver naar voren op het lichaam.

De mannetjes zijn bruin op de rug, bruinrood op de flanken en bleek roodbruin op de buik. Op de flanken staan een groot aantal reflecterende, lichtblauwe vlekken, in een onregelmatig patroon van min of meer verticale banden. In deze blauwe banden zijn de randen van de schubben rood gekleurd. In de tussenliggende bruinrode banden zijn de randen van de schubben bruin.

De borstvin is kleurloos aan de basis, en is verder bruinrood van kleur met een lichtblauwe zoom. De rugvin en de aarsvin zijn beide roodbruin met grote lichtblauwe vlekken, die gedeeltelijk banden vormen. Ook de staartvin is roodbruin, met vier of vijf lichtblauwe dwarsbanden in het middelste deel en een brede, lichtblauwe of witte zoom. Onder in de aarsvin en onder in de staartvin hebben ze vaak een oranje band; een kenmerk dat als typisch is genoemd voor een nauw verwante soort, *Aphyosemion seegersi*.

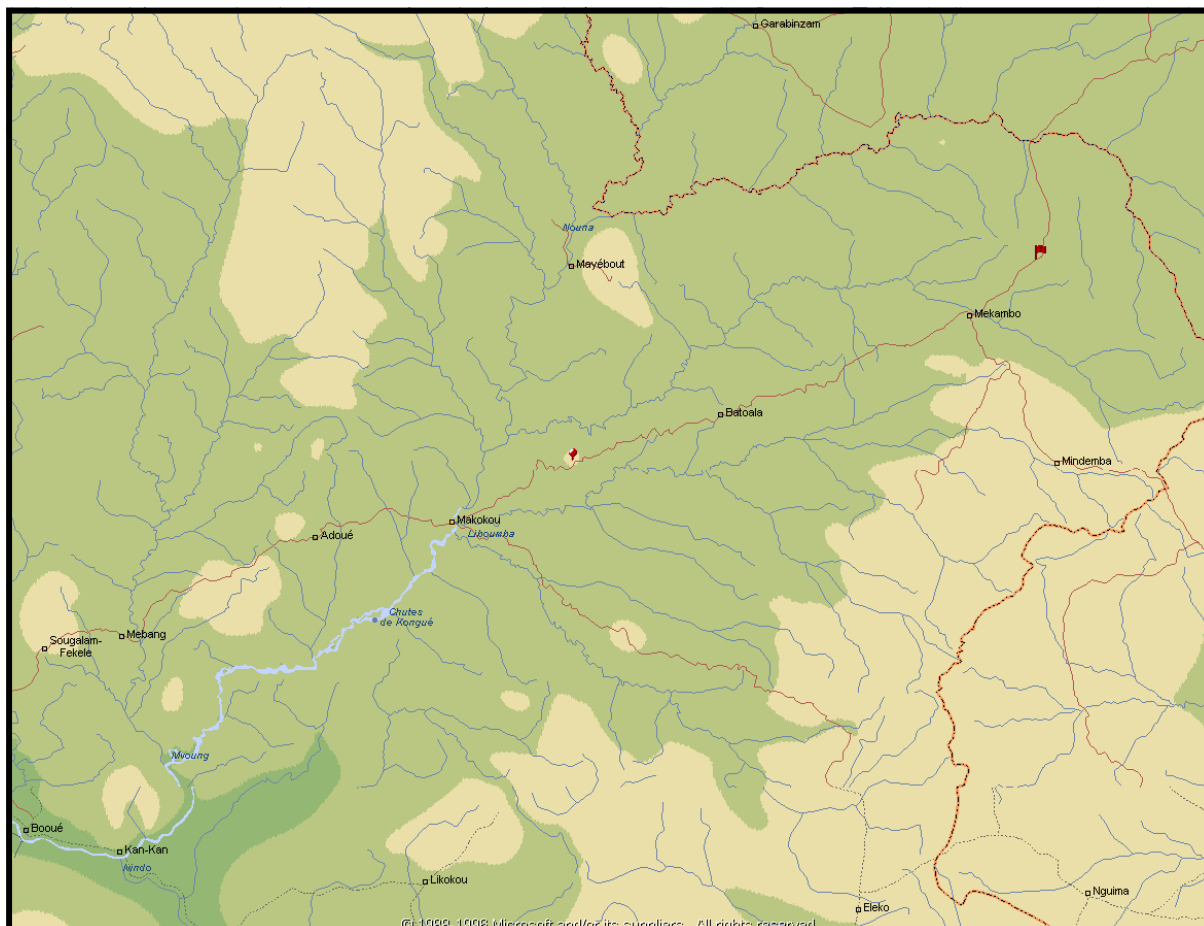
Het vrouwtje is bruin tot roodbruin, maar veel bleker dan het mannetje. Op de flanken heeft ze een onregelmatig patroon van smalle, donkere dwarsbanden en enkele lichte vlekken

De vinnen zijn kleurloos met uitzondering van de rugvin, welke een aantal donkerrode vlekken heeft, vooral aan de basis.

Verspreiding en habitat:

Aphyosemion abacinum wordt gevonden in moerassige of stilstaande delen van langzaam stromende beken in het regenwoud van noordoost Gabon. De Ivindo rivier is hier de grote hoofdstroom, die verderop uitmondt in de Ogooué Rivier.

A. abacinum houdt zich in deze riviertjes op nabij de oevers tussen overhangende planten of

tussen bladeren op de bodem.

Slechts een tweetal vindplaatsen zijn hier bekend. De type lokaliteit ligt ca. 30 km ten noorden van Mékambo (Huber, 1976). Passaro en Eberl vonden deze soort tijdens een van hun systematische vangreizen bij La Scierie, wat 42 km ten oosten van Makokou ligt (PEG 94/1).

Kweek en verzorging:

Aphyosemion abacinum behoort niet tot de gemakkelijk te houden soorten, en is zeker niet aan te merken als een beginnersvis. Dat is ook wel te merken aan het aantal keren dat deze soort in de hobby wordt aangeboden.

Deze kleine soort kan in een klein bakje worden gehouden (10 liter), met een donkere bodem en weinig licht. Een en ander is te bereiken met wat turfvezel of een aantal moppen in het water.

Het water moet licht zuur zijn en van goede kwaliteit. Ze zijn erg gevoelig voor nitriet en een hoog nitraatgehalte, en regelmatig een weinig water verversen is noodzakelijk.

Als voedsel kan allerlei klein levend voer dienen, van pas uitgekomen pekelkreeftjes tot kleine watervlooien, cyclops, en ander klein levend voer.

De eieren worden afgezet in de moppen of in de turf. In de turfvezel zijn ze nauwelijks te vinden, maar in de mop kunnen ze uitgezocht worden, en in water worden bewaard.

Na ongeveer twee weken komen de jongen uit het ei. Deze zijn nogal klein en moeten gevoerd worden met pas uitgekomen pekelkreeftjes van een kleine soort. Infusoria is een andere, en misschien wel beter voer.

De groei is niet al te snel, en na een maand of zes zijn ze pas op geslacht te onderscheiden. Voor ze weer aan een nieuwe generatie gaan denken zijn ze toch al weer een tiental maanden oud.

Literatuur:

Huber, J.H. & L. Seegers (1977): Vorläufige Beschreibung von Diapteron, nov. subgen. *DKG-Journal*, **9**(9): 146-148.

Huber, J.H. & L. Seegers (1978): *Diapteron*, nouveau sous-genre de *Aphyosemion* Myers. *Revue française d'Aquariologie et d'Herpétologie*, **5**: 115-116.

Seegers, L. (1980): *Diapteron*, eine neue Killifischgattung aus dem Ivindobecken. *Aquarien Magazin*, **14**: 554-561.

Wildekamp, R.H. (1993): *Aphyosemion abacinum* Huber 1976). Pp. 75-76 in: *A world of killies, atlas of the oviparous cyprinodontiform fishes of the World. Vol. I*. Merrifield Place, Indiana, USA: American Killifish Association. 311 pp.

Foto en tekst: Tonnie Woeltjes.